

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 18 września 2020 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie sygn. akt II C 273/20 z powództwa E. R. przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W., o zapłatę:

1. zasądził od Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz E. R. kwotę 7.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 10 listopada 2016 r. do dnia zapłaty;
2. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;
3. zasądził od Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz E. R. kwotę 1.476 zł tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu przez adw. M. R.;
4. nakazał pobrać od Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi kwotę 400 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana, zaskarżając wydane rozstrzygnięcie. Pozwana wskazała, że nie zgadza się z treścią zapadłego rozstrzygnięcia, podkreślając, że Sąd I instancji nieprawidłowo nie zasądził na jej rzecz odsetek ustawowych należnych od roszczenia głównego, począwszy od dnia 6 lutego 2007 r. tj. od dnia kiedy to powódka dokonała wpłacenia spornej sumy na rachunek pozwanego w związku z umową.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda podlegała oddaleniu, jako bezzasadna.

Zdaniem Sądu Okręgowego, wyrok Sądu Rejonowego odpowiada prawu i jako taki musi się ostać. Podniesione przez apelującego zarzuty nie zasługują na uwzględnienie. Sąd Okręgowy podziela zarówno ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji i przyjmuje je, jako własne, jak i dokonaną ocenę prawną.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że Sąd I instancji prawidłowo uznał, że w okolicznościach przedmiotowej sprawy brak było jakichkolwiek przesłanek przemawiających za tym by na rzecz powódki zasądzić odsetki począwszy już od dnia 6 lutego 2007 r.. Nie ulega wątpliwości, że powódka została wprowadzona w błąd odnośnie rzeczywistego charakteru umowy, jaką zawarła z pozwanym. Niemniej jednak roszczenie o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia, jakie przysługiwało powódce na podstawie przepisów art. 410 k.c. oraz 405 k.c., w związku z unieważnieniem zawartej przez strony umowy, ma charakter zobowiązania bezterminowego, które rządzi się innymi regułami dotyczącymi jego wymagalności.

Termin spełnienia świadczenia to czas, w którym dłużnik powinien wykonać swoje świadczenie w sposób należyty, zgodnie z art. 354 k.c. i 355 k.c. Dla ustalenia terminu spełnienia świadczenia podstawowe znaczenia ma art. 455 k.c., który stanowi, że jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Ze względu na sposób oznaczenia terminu spełnienia świadczenia, rozróżnia się zobowiązania terminowe i bezterminowe. W zobowiązaniach terminowych termin spełnienia świadczenia jest z góry oznaczony wprost lub przez czynność prawną, ustawę, orzeczenie sądu albo decyzję administracyjną. Z kolei za zobowiązania bezterminowe poczytuje się zobowiązania, których termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania i jest uzależniony od wyrażenia woli przez wierzyciela przez złożenie przez niego stosownego oświadczenia woli (art. 455 in fine k.c.). W takim zobowiązaniu świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika przez wierzyciela. Wezwanie dłużnika przez wierzyciela do wykonania zobowiązania bezterminowego nie jest przejawem możliwości żądania świadczenia, lecz postawieniem tego świadczenia w stan wymagalności, a skutkiem prawnym wezwania do zapłaty jest aktywizacja obowiązku wykonania zobowiązania (tak: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5

listopada 2014 r. III CZP 76/14; wyrok z uzasadnieniem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14 kwietnia 2016 r. sygn. akt I ACa 960/15).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy należy podkreślić, że najwcześniejsze pismo powódki jest datowane na dzień 9 listopada 2016 r., w którym to wezwała pozwanego do wypłaty dochodzonej kwoty oraz złożenia wyjaśnień w tym zakresie. Reasumując należy podkreślić, że w okolicznościach przedmiotowej sprawy najwcześniejszą datą, od której mogły zostać zasądzone na rzecz powódki odsetki ustawowe od żądanej kwoty była data 10 listopada 2016 r.. Co za tym idzie Sąd Okręgowy uznał, że orzeczenie Sądu I instancji jest prawidłowe i jako takie musi się ostać.

Mając na względzie powyższe, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji, oddalając wniesioną przez powódkę apelację.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy rozstrzygnął w oparciu o art. 102 k.p.c., uznając, że w niniejszej sprawie zachodzi przypadek szczególnie uzasadniony. Ugruntowane jest stanowisko, że tylko trudna sytuacja majątkowa osoby przegrywającej sprawę nie może sama przez się stanowić podstawy do zastosowania dyrektywy zawartej w art. 102 k.p.c. Do przyjęcia, że w sprawie zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony konieczne jest także, aby przemawiały za tym fakty związane z przebiegiem procesu, oceniane przez pryzmat zasad współżycia społecznego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19.09.2013 r., I CZ 183/12, LEX nr 1388472).

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy uznał, że zachodzi przypadek szczególnie uzasadniony, albowiem wziął pod uwagę trudną sytuację życiową oraz finansową powódki, stan zdrowia oraz to, że jej jedynym źródłem dochodu jest emerytura.